

TPR-Wisselleerstoel : Vergelijkend nationaliteitsrecht (Nederland - België)

Patrick Wautelet

Structuur

- Korte voorstelling
- Inleiding : nut, belang en situering van onderzoek
- Verwerving van de nationaliteit

1. Waarom N en B vergelijken?

- Algemeen : men kan altijd van elkaar leren...
- In het bijzonder voor het nationaliteitsrecht : twee Staten onderhevig aan dezelfde evoluties (grote toename van inwoners van / met vreemde origine; Europese integratie) : welk invloed op het nationaliteitsrecht?
- Wetenschappelijke toetsing van politieke stelling : Nederland als voorbeeld voor België? België als voorbeeld voor Nederland?

2. Beperkingen van het onderzoek

- (Zuiver) juridisch perspectief (daar waar nationaliteit bij uitstek in centrum van belangstelling van verschillende disciplines is)
- Is er überhaupt ruimte voor een vergelijking tussen B. en N. nationaliteitsrecht? Wettelijke regelingen in de twee landen (Rijkswet Nederlanderschap / Wetboek Belgische Nationaliteit) vertonen grote gelijkenissen: verwerving *ius sanguinis a patre et a matre*; acquisitie *ius soli*; aarzeling over bipatridie; bestrijding van apatridie

Belang van het onderzoek

- Ondanks gelijkenissen blijven er belangrijke verschillen:
  - I. Juridisch (vb. Nederland heeft het Verdrag Eur nat. bekrachtigd) + veel verschillen in detailregelingen
  - II. Politiek klimaat verschilt grondig (Nederland : post Fortuyn/van Gogh/Verdonk tijdperk; België : tegenstellingen F en VI.)

Is er überhaupt ruimte voor een vergelijking tussen Belgisch en Nederlands nationaliteitsrecht?

- Invloed van het int'l recht? Beperkt tot algemene beginselen (bv. : art. 15 UVRM : *“Ieder mens heeft recht op een nationaliteit. Aan niemand mag willekeurig zijn nationaliteit worden ontnomen, noch het recht ontzegd, van nationaliteit te veranderen”* : deze bepaling zegt niets over de precieze omstandigheden waarin een persoon de nationaliteit van Staat X mag verkrijgen

Is er überhaupt ruimte voor een vergelijking tussen Belgisch en Nederlands nationaliteitsrecht?

- Beginselen die uit int'l recht kunnen worden afgeleid : bestrijding/beperking staatsloosheid; geen nationaliteitsrechtelijke gevolgen aan huwelijk, enz.
- Europees recht : 'randfenomeen' in nationaliteitsrecht (wel relevant voor nationaliteitsconflicten, minder relevant voor de inhoud van het nationaliteitsrecht)

Menu

- Geen systematisch onderzoek van de twee nationaliteitswetgevingen
- Wel focus op bepaalde thema's:
  - I. Verwerving van nationaliteit
  - II. Verlies van nationaliteit
  - III. Fraude in het nationaliteitsrecht
  - IV. Gelijkheid en discriminatie in het nationaliteitsrecht
  - V. Enz.

Materiaal

- De twee nationaliteitswetten
  - I. Rijkswet Nederlanderschap (1984 - gewijzigd)
  - II. Wetboek Belgische Nationaliteit (1984 - gewijzigd)
- Andere documenten (rechtspraak - literatuur)

De verwerving van nationaliteit

Structuur : drie manieren om Nederlander / Belg te worden:

- Nationaliteitsverkrijging *ex lege* (van rechtswege)

artt. 3 tem 5 RN ; artt. 8 tem 12 WBN

- Nationaliteitsverkrijging door *optie / verklaring*

artt. 6 RN; artt. 12bis tem 17 WBN

- Nationaliteitsverkrijging door *verlening*

artt.7 tem 13 RN: artt. 18 tem 21 WBN

Toekenning : algemeen

- Realiteit van N. en B. samenleving : groot aantal inwoners van vreemde origine:
- Migratie : bijv. asielzoekers, illegalen, enz.
- Gemengde relaties : in het buitenland geboren en naar België resp. Nederland geëmigreerd bijv. nav gezinshereniging of intle adoptie
- Ofwel in Nederland resp. België geboren, uit ouders van vreemde origine

De cijfers (voor België)

- Volgens DVZ waren er in april 07 **1.003.437** vreemdelingen in België
- Percentage (ivm totale bevolking) is geleidelijk toegenomen : 4,93% in 1962, 7,19% in 197, 9,03% in 1980 en 9,2% in 1992. 2007 : +/- 9 %
- Koplopers : Italië (190.792); Frankrijk (111.146); Nederland (92.561), Marokko (90.657) en Turkije (47.044)

Toekenning

- Gronden van toekenning : onderscheid tussen *ius sanguinis* (*afstammingsbeginsel*) en *ius soli* (*territorialiteitsbeginsel*)
- België en Nederland zijn traditioneel *ius sanguinis* landen (sedert einde 19de eeuw).
Vraag : kunnen ze zo blijven (gelet op maatschappelijke veranderingen) of is er behoefte aan een dosis *ius soli*? Zo ja, in welke mate en in welke vorm?

Toekenning *ius sanguinis*

- Basis voor toekenning van nationaliteit in Nederland en België : *ius sanguinis* (art. 8 WBN en art. 3 lid 1 RN)
- *Ratio* : afstamming levert bewijs van voldoende band met België / Nederland

Toekenning ius sanguinis

- Ius sanguinis-beginsel levert weinig moeilijkheden op in een 'multiculturele' samenleving :
  - I. Toekenning *a patre* of ook *a matre*? (Thema gelijkheid wordt later besproken)
  - II. Quid toekenning *a patre* in geval van geboorte buiten het huwelijk, indien ontkenning van vaderschap door vader of indien de vader vóór de geboorte overleden is? Invloed van de civielrechtelijke begrippen ('afstamming')

Toekenning *ius sanguinis*

- Een 'probleempje' : quid indien geboorte buiten Nederland resp. België?
  - I. Nederland : geen beperking in art. 3 lid 3 RN, toekenning van Ndlse nationaliteit niet afhankelijk van geboorte in Rijk (zie evenwel de gronden van verlies en in het bijz. Art. 15-1-c RN)
  - II. België : art. 8 WBN : kind geboren buiten België wordt slechts Belg indien 1°) de Belgische ouder is zelf in België geboren (of in 'ex-kolonie'); 2°) het kind anders staatloos zou worden, of 3°) mits afleggen van een verklaring binnen 5 j. na geboorte

Toekenning *ius sanguinis*

- Toekenning bij geboorte buiten Nederland *resp.* België : waarom beperking (rechtstreeks in art. 8 WBN, onrechtstreeks door mogelijk verlies van Nederlandse nationaliteit in art. 15-1-c RN) voor kinderen geboren buiten B. *resp.* N?
- Vrees dat de Belgische *resp.* Nederlandse nationaliteit zomaar gedurende generaties zou kunnen worden overgedragen, zonder dat de kleinkinderen of achterkleinkinderen van Belgische *resp.* Nederlandse geëmigreerden nog een band met België *resp.* Nederland hebben? (zgn. '*papierenbelgen*')

Toekenning ius sanguinis

- Ander onderscheid tussen de twee stelsels : toekenning van nationaliteit in geval van erkenning door een Nederlandse of een Belgische vader *na* de geboorte (geen prenatale erkenning) :
  - I. België : erkenning krachtens art. 335 BW heeft automatische gevolgen op nationaliteit van het kind
  - II. Nederland : het kind verwerft het Nederlanderschap niet van rechtswege; optierecht op het Nederlanderschap (voorwaarde : verzorging en opvoeding door de erkenner gedurende minstens 3 j., zie art. 6 lid 1 sub c RN).

Toekenning *ius soli*

- Kunnen we volstaan met toekenning *ius sanguinis*?
- In de 2 landen bestaan mogelijkheden om nationaliteit te verkrijgen na zeker verblijf (bijv. naturalisatie; optie, enz.)
- Beperkingen van '*ius sanguinis* + optie/naturalisatie':
  - I. Tot 1985 waren optie en naturalisatie beperkt
  - II. Niet toegankelijk voor kinderen (min. 18 j.) van 1e en 2de generatie

Toekenning *ius soli*

- Kunnen we niet verder gaan voor 2de en 3de generaties? Is geboorte in B. of N. niet voldoende bv. voor kinderen van 2de generatie?
- Moeilijkheid : toename bipatridie + vanaf wanneer is geboorte in N. of B. voldoende om gelijk te stellen met *ius sanguinis*?
- Beleidsvraag : moet de nationaliteit derhalve ook *ius soli* worden toegekend?

Toekenning *ius soli*

- In de twee landen is op deze vraag positief geantwoord, zij het in beperkte mate én met verschillen
- Gevolg : Nederland en België zijn geëvolueerd naar gemengde stelsels (komt overeen met algemene trend in Europa - + Eur Verdrag Nationaliteit (art 6-2))
- In feite terugkeer naar de oude situatie (*ius soli* was de hoofdregel in 19de eeuw)

Toekenning ius soli

- Niet controversiële situatie : vondelingen (art. 10 WNB en art. 3 lid 2 RN) – intle verplichting (art. 2 Verdrag NY 1961)
- In de twee gevallen gaat het om de *precaire* toekenning van de nationaliteit
- Verschil tussen de twee bepalingen :
  - I. Art. 10 WBN: « Belg is het kind geboren in België... »
  - II. Art. 3 lid 2 RN : « het kind... wordt aangemerkt als het kind van een Nederlander... » : *praesumptio iuris sanguinis*

Toekenning ius soli

- Iets moeilijker : quid met kinderen geboren in N. of B. van 1 of 2de generatie migranten?
  - I. Voorbeeld : Ierland (Section 6 Irish Nationality Act: “Every person born in Ireland is an Irish citizen from birth ») - tot 2005
  - II. Tegenvoorbeeld : Marokko (art. 7 Marokkaanse Wetboek : “ Est Marocain : 1°-l'enfant né au Maroc d'une mère marocaine et d'un père apatride ; 2°- l'enfant né au Maroc de parents inconnus. »)

Toekenning *ius soli*

- Toekenning *ius soli* :
  - I. Nederland : art. 3 lid 3 RN : toekenning aan de kinderen geboren uit een vader/moeder die bij geboorte in Nederland *hoofdverblijf* had, op voorwaarde dat grootvader of grootmoeder bij geboorte in Nederland *hoofdverblijf* had en op voorwaarde dat het kind in Nederland *hoofdverblijf* heeft

Toekenning *ius soli*

- Toekenning *ius soli* :
  - I. België : dubbele regeling:
    1. Art. 11 WBN : geboorte in België + één ouder die in België is geboren + 5 j. hoofdverblijf in België vóór geboorte (referentieperiode : 10 j vóór geboorte)
    2. Art. 11bis WBN : geboorte in België + verklaring door de ouders vóór het kind 12 j. oud wordt + hoofdverblijf van de ouders in België 10 j. voor de verklaring + toelating tot verblijf van onbeperkte duur in België bij verklaring

Toekenning *ius soli*

- Toekenning *ius soli* : vergelijking
  - I. België voorziet een dubbele regeling (voor tweede én voor derde generatie) terwijl Nederland slechts de *derde* generatie viseert
  - II. De Nederlandse regeling voor derde generatie is *ruimer* (geen vereiste van geboorte in het Rijk) – samenhang met *ius sanguinis* (art. 3 lid 1 RN)

Toekenning *ius soli*

- Toekenning *ius soli* : vergelijking
- III. Voor 2de generatie in N. : optie (art.6-1-a) (dit had ook oplossing kunnen zijn voor 3de generatie, zie debatten in 1980's over ontwerp RN)
- IV. Voor 2de generatie in B. : optie bestaat ook (art. 12bis § 1-a WBN)

Voorlopig besluit

- Er is een zekere aanpassing geweest van nationaliteitsrecht aan 'multiculturele' samenleving, via introductie van een beperkte dosis van *ius soli*
- 3de generatie : in beide landen verwerving *ex lege*
- 2de generatie :
  - I. B. : verwerving *quasi ex lege*; via optie of naturalisatie
  - II. N. : verwerving via optie of naturalisatie

Voorlopig besluit

- Voordeel B. : kinderen zijn reeds 'bescherm'd tijdens minderjarigheid;
- Nadeel B. : toename gevallen bipatridie (maar N. : geen afstand 'oude' nationaliteit bij optie!)
- Onderscheid : vermoeden van 'integratie' bij 2de generatie : in België (duurzaam band met België, niet met Nederland?)

TPR-Wisselleerstoel : Vergelijkend nationaliteitsrecht (Nederland - België)

Patrick Wautelet

Even terug...

- 1ste bijeenkomst : 'passieve' verwerving van de nationaliteit (van rechtswege – zonder tussenkomst / aanvraag van de betrokkene; (meestal) bij de geboorte)
- Twee gronden voor de 'passieve' verwerving :
  - I. *Ius sanguinis* : primair verwervingsgrond (langs moederszijde en vaderszijde; geboorte in het Rijk of in het buitenland)
  - II. *Ius soli* : beperkte erkenning in B. (2de én 3de generatie) en in N. (3de generatie)

2. 'Actieve' verwerving

- Kernidee 'passieve' verwerving = door feitelijke omstandigheden (afstammingsband met een onderdaan resp. geboorte op grondgebied) ontstaat er een vermoeden dat de betrokkene ingeburgerd wordt.
- Verwerving *na* de geboorte – veronderstelt een actieve tussenkomst van de betrokkene (of zijn ouders)
- Kernidee : de nationaliteitsverwerving is de bekrachtiging van een feitelijke situatie (de betrokkene is in feite reeds 'ingeburgerd')

Actieve verwerving : de methodes

- Verschillende methodes van *actieve* verwerving:
  - I. Nederland : optie (art. 6 WRN) + naturalisatie (art. 7 WRN)
  - II. België : verklaring (art. 12bis WBN), keuze (art. 13) WBN) én naturalisatie (art. 18 WBN)

Actieve verwerving : de methodes

- Onderscheid tussen 2 methodes (grote lijnen):
  - I. Optie/verklaring : een *recht* voor de betrokkene (met rechterlijke toetsing van de beslissing)
    1. Nederland : vroeger vormvrij; nu schriftelijke verklaring bij gemeente; onderzoek door burgemeester (o.a. gevaar voor openbare orde én verblijfsrechtelijk status); bevestiging door burgemeester; uitreikingsceremonie?

Actieve verwerving : de methodes

- Onderscheid tussen 2 methodes (grote lijnen):
  1. België : verklaring voor ABS; onderzoek door O.M. (DVZ / Staatsveiligheid) – “gewichtige feiten eigen aan de persoon” / “wettelijk verblijf”; termijn : 4 maanden; inschrijving door ABS

Actieve verwerving : de methodes

- Naturalisatie: een *gunst* (evolutie in Nederland ?) - historische context (naturalisatie 'om redenen van staatsbelang') - invloed op begrip nationaliteit?
  - I. Nederland : aanvraag bij burgemeester - beslissing bij K.B. na advies burgemeester (+ 'bijzondere gevallen', art. 10 RWN) - rechterlijke toetsing (RvS?) - termijn! (aanhouding)
  - II. België : beslissing door Kamer - *discretionaire* bevoegdheid (geen toetsing) - termijn ! (aanhouding)

Actieve verwerving : de methodes

- Grensvervaging tussen 2 methodes
  - I. Nederland : procedure voor optie en naturalisatie gestroomlijnd (rol van de burgemeester – optie als 'verkorte naturalisatie')
  - II. België : rechtstreekse koppeling tussen verklaring en naturalisatie (dossier overgemaakt aan Kamer)

Actieve verwerving : de gronden

- Gemeenschappelijke gronden:
    - I. Verblijf in N. / B. sedert geboorte
      - België : art. 12*bis* § 1-1° WBN (hoofdverblijf)
      - Nederland : art.6 lid 1 sub a RWN (hoofdverblijf); verklaring kan slechts na meerdejarigheid
- Vragen : wettig verblijf? (Ja) Onderbrekingen?

Actieve verwerving : de gronden

- Gemeenschappelijke gronden:
  - II. Huwelijk met een Nederlander/Belg
    - België : art. 16 WBN (verklaring)
    - Nederland : art.6 lid 1 sub g RWN (optie)
  - Vragen : Partnerschap? Quid na echtscheiding?

Actieve verwerving : de gronden

- Gemeenschappelijke gronden:

II. Huwelijk met een Nederlander/Belg

Huwelijk *an sich* volstaat niet : + verblijf :

België : 3 j. samenwoont van de echtgenoten in B.

Nederland : 15 j. hoofdverblijf in Nederland + 3 j. huwelijk (ook : verkorte naturalisatie - art. 8 lid 2 RWN).

Actieve verwerving : de gronden

- Gemeenschappelijke gronden:

III. Verblijf in N/B (naturalisatie)

Basisvwen : meerdejarigheid + 'toegelaten' verblijf

België : 3 j. hoofdverblijf in B. (2 j. vluchtelingen)

Nederland : 5 j. hoofdverblijf in Nederland (+ toelating) (termijn geldt niet voor oud-Nederlanders / echtgenoot van Nederlander na 3 j. huwelijk)

Actieve verwerving : de gronden

- Bijzondere gronden Nederland:
  - I. 65-plussers (optierecht – art. 6 lid 1 sub h RWN)
  - II. Staatlozen (3 j. hoofdverblijf; vaststelling van staatloosheid – art. 1 lid 1 onder f RWN) / België : art. 10 (passieve verwerving, geen vereiste verblijf)
  - III. Verblijf sedert 4 j. oud : art.6 lid 1 sub e RWN (optie) – '*ius educationis*'

Actieve verwerving : de gronden

- Bijzondere gronden Nederland:
IV. Oud-Nederlanders (optierecht – art. 6 lid 1 sub f RWN)

Actieve verwerving : de gronden

- Bijzondere gronden België:
  - I. Afstammingsband met één Belgische ouder (verklaring – art. 12bis § 1-2° WBN) : géén vereiste van verblijf / geboorte in B.; toekomst : werkelijke banden met Belgische ouder
  - II. Verblijf van 7 jaar (art. 12bis § 1-3° WBN) – géén vereiste van geboorte in B.

Actieve verwerving : de gronden

- Bijzondere gronden België:
  - III. Keuze : geboorte in België *of* 1 j. hoofdverblijf in België vóór leeftijd van 6 j. + hoofdverblijf in B. de laatste 12 maanden + hoofdverblijf in B. tussen 14 en 18 j. *of* tijdens laatste 9 j.
verklaring van nationaliteitskeuze : tussen 18 j. en 22 j.
controle door O.M. (4 maanden)

Actieve verwerving : toetsing integratie?

- 3 systemen:
  - I. *Vermoeden* van 'inburgering'
  - II. *Negatief* controle op 'inburgering'
  - III. *Positief* bewijs van 'inburgering'

Actieve verwerving : toetsing integratie?

- Belangrijk onderscheid België / Nederland:
  - I. België : 'integratie/inburgering' wordt meestal vermoed; hoogstens negatief controle
  - II. Nederland : vermoeden van inburgering behalve bij naturalisatie

TPR-Wisselleerstoel : Vergelijkend nationaliteitsrecht (Nederland - België)

Patrick Wautelet

Even terug...

- Vorige bijeenkomst : '*actieve*' verwerving van de nationaliteit
- Objectieve omstandigheden (geboorte op grondgebied of langdurig verblijf) waaruit vermoeden ontstaat dat de betrokkene voldoende band met N/B heeft
- De nationaliteitsverwerving is de bekrachtiging van een feitelijke situatie (de betrokkene is in feite reeds 'ingeburgerd')

Even terug...

- Twee methodes voor de 'actieve' verwerving :
  - I. *Optie / verklaring*
  - II. *Naturalisatie*

2. Grondslagen van de 'actieve' verwerving

- Vraag : in welke omstandigheden toont de feitelijke situatie dat betrokkene reeds voldoende band met B / N heeft om verwerving van de nationaliteit te rechtvaardigen?
  - I. Ofwel volstaan objectieve omstandigheden *an sich*
  - II. Ofwel bijkomende 'toets' vereist (positieve / negatieve)

Bijzondere gronden

- Staatlozen : geboorte in Nederland én 3 j. hoofdverblijf + vaststelling van staatloosheid - *optie* ex art. 6 lid 1 sub b RWN
(België : art. 10 WBN : geboorte in België + staatloosheid - > passieve verwerving, geen vereiste verblijf / fraude!)

Bijzondere gronden

- Staatlozen : twee opmerkingen:
  - I. Volkenrechtelijke verplichtingen (Verdrag NY 30.08.1961)
  - II. Vaststelling van staatloosheid ? Definitie in art. 1 lid 1 onder f RWN : 'krachtens diens wetgeving', dus geen toepassing RWN

Bijzondere gronden

- 'Bijzondere gevallen' : art. 10 RWN (bijzondere verdiensten, topsporters...) : naturalisatie om reden van staatsbelang of andere gewichtige Nederlandse belangen (vb. : naturalisatie van echtgenoten van Nederlandse ambassadeur).

België : geen bijzondere bepaling ('gewone' naturalisatie)

Gemeenschappelijke gronden

- Onderscheid tussen 4 gronden (combinatie mogelijk):
  - Geboorte in België / Nederland
  - Langdurig verblijf in België / Nederland
  - Verwantschapsband met Nederlander / Belg
  - 'Oude' Belgen / Nederlander
  - > twee basiselementen : *ius sanguinis / soli*

Gemeenschappelijke gronden

- Oud-Nederlanders : optierecht (art. 6 lid 1 sub f RWN): minstens één jaar toegelaten hoofdverblijf in Nederland (vb. : Nederlandse vrouwen die hun nationaliteit verloren hebben door huwelijk) (+ verkorte naturalisatie : geen termijn van 5 j.;
- Oud-Belgen : 'herkrijging' van de Belgische nationaliteit op grond van verklaring (art. 24 WBN) ; advies OM (vb. : na verlies van Belgische nationaliteit door verwerving van andere nationaliteit)

Gemeenschappelijke gronden

- Onderscheid :
- België : geen 'herkrijging' na vervallenverklaring (zware gevallen)
- Nederland : geen optie indien verlies van Nederlandse nationaliteit na weigering afstand te doen van oude nationaliteit. Quid indien intrekking van Nederlanderschap na bedrog (art. 14 RWN)? Intrekking werkt terug tot tijdstip verkrijging / verlening

Gemeenschappelijke gronden

- Geboorte in België / Nederland (2de generatie)
  - België (art. 12*bis* § 1-1° WBN) : 18 j. + hoofdverblijf
  - Nederland (art. 6 lid 1 sub a RWN) : 18 j. + hoofdverblijf

Gemeenschappelijke gronden

- Geboorte in België / Nederland
  - België : variant : geboorte in België *of* 1 j. hoofdverblijf in België vóór leeftijd van 6 j. + hoofdverblijf in B. de laatste 12 maanden + hoofdverblijf in B. tussen 14 en 18 j. *of* tijdens laatste 9 j. : verklaring van nationaliteitskeuze : tussen 18 j. en 22 j. / controle door O.M. (4 maanden)

Gemeenschappelijke gronden

- Geboorte in België / Nederland (2de generatie)
  - Verklaring na meerdejarigheid
  - Wettelijk verblijf? Slecht op *ogenblik* van optie / verklaring (maw : niet-wettelijk verblijf telt mee; *ratio* : geen verminderde acculturatie bij niet-wettelijk verblijf)
  - 'Hoofdverblijf' : quid onderbrekingen?
  - Geen afstandseis

Gemeenschappelijke gronden

- Geboorte in België / Nederland (2de generatie)
  - Geen bijkomende 'inburgerings'vereiste;
  - Wel openbare orde voorbehoud (Nederland) / 'gewichtige feiten' (België)
    - > Opportuniteit? Dubbele bestraffing?
    - > Draagwijdte? 'Opiniedelicten?'

Actieve verwerving : de gronden

- Langdurig verblijf in Nederland / België
  - België : twee mogelijkheden:
    - * 7 j. hoofdverblijf : verklaring - 'recht' (art.12 bis § 1 - 3° WBN)
    - * 3 j. hoofdverblijf : naturalisatie - 'gunst' (art. 19 WBN)

Actieve verwerving : de gronden

- Nederland : 3 mogelijkheden:
  - * sedert 4 j. oud hoofdverblijf : optie (art. 6 lid 1 sub e RWN) (bijk. mogelijkheid 2de generatie) : '*ius educationis*'
  - * 5 j. hoofdverblijf : naturalisatie (art. 7-8-9 RWN) (bijzondere termijnen voor oud-Nederlanders, na huwelijk enz.)
  - * 15 j. hoofdverblijf / 65+ : optie (art. 6 lid 1 sub h RWN)

Actieve verwerving : de gronden

- Bijkomende voorwaarden?
  - Wettelijk verblijf : ja
  - * Nederland : 4 / 5 / 15 j. toelating én verblijf (+ 'geen bedenking' tegen verblijf voor naturalisatie)
  - * België: 7 / 3 j. 'wettelijk verblijf' (art 7bis WBN)
  - Openbare orde toets / gewichtige feiten : opportuniteit? Risico op dubbele bestraffing kleiner

Actieve verwerving : de gronden

- Bijkomende voorwaarden?
  - Inburgering? Twee tegenpolen...
  - * België : wordt vermoed na 3 j.... (sedert 2000; slechte ervaring in het verleden met 'gebrekkige integratiewil' : willekeur én verscheidenheid bij verzet OM)

Actieve verwerving : de gronden

- Bijkomende voorwaarden?
  - Inburgering? Twee tegenpolen...
    - * Nederland : naturalisatie/inburgeringstoets!
Kennis van de taal (ook geschreven?) + staatsinrichting (“... heeft zich in de Nederlandse samenleving ... doen opnemen”)
    - Afstandseis : Nederland ja (uitz., bijv. indien huwelijk) / België : neen

Actieve verwerving : de gronden

- Tussentijdse evaluatie:
  - België : nationaliteit is geen 'kroonstuk' op integratie, wordt kennelijk toegekend tijdens integratieproces; negatieve gevolgen : 'druk' op andere vwen (zware discussie over begrip 'hoofdverblijf'; criteria van de Kamer : 'sluikse' herinvoering van integratievereiste...)

Actieve verwerving : de gronden

- Tussentijdse evaluatie:
  - Nederland : nationaliteit wordt meer gezien als 'kroonstuk' op integratie; zware inspanningen (zowel positief - *toets* - als negatief - *afstand* van 'oude' nationaliteit); men kan niet stellen dat nationaliteit een 'recht' heeft.
Inburgering : in welke maatschappij? Wat is het model?

Actieve verwerving : de gronden

- Verwantschap met Nederlander / Belg
  - I. Huwelijk met een Nederlander/Belg
    - België : art. 16 WBN (verklaring)
    - Nederland : art.6 lid 1 sub g RWN (optie)

Vragen : Partnerschap? Quid na echtscheiding?

Actieve verwerving : de gronden

- Huwelijk met een Nederlander/Belg

Huwelijk *an sich* volstaat niet : + verblijf :

België : 3 j. samenwoont van de echtgenoten in B. (of 6 m. indien vreemdeling al 3 j. in België wettelijk verbleef)

Nederland :

* ofwel 15 j. hoofdverblijf in Nederland + 3 j. huwelijk

* ofwel 3 j. huwelijk + samenwoont (verkorte naturalisatie - art. 8 lid 2 RWN). TPR Leerstoel - 3de bijeenkomst

Actieve verwerving : de gronden

- Huwelijk met een Nederlander/Belg
  - wettelijk verblijf : geen probleem
  - quid openbare orde toets : ja ; opportuniteit?
(openbare orde vs. eenheid van nationaliteit in familie?)
  - bijkomende inburgeringstoets? : niet in België; in Nederland : wel vereist voor naturalisatie (opportuniteit?)

Actieve verwerving : de gronden

- Verwantschap met Nederlander / Belg
- II. Afstammingsband met een Nederlander/Belg
  - * België : Afstammingsband met één Belgische ouder (verklaring – art. 12bis § 1-2° WBN) : géén vereiste van verblijf / geboorte in B.; toekomst : werkelijke banden met Belgische ouder
  - * Nederland : minderjarig kind + erkenning door Nederlander + 3 j. verzorging én opvoeding; geen vereiste van verblijf in N.

Actieve verwerving : de gronden

- Verwantschap met Nederlander / Belg
  - * onderscheid : B. *meederjarigen*; N. : *minderjarigen*
  - * inburgering? Wordt vermoed
  - * openbare orde toets? ja. Opportuniteit voor minderjarigen?

Actieve verwerving : toetsing integratie?

- Besluit : 3 systemen:
  - I. *Vermoeden* van 'inburgering'
  - II. *Negatief* controle op 'inburgering'
  - III. *Positief* bewijs van 'inburgering'

Actieve verwerving : toetsing integratie?

- Belangrijk onderscheid België / Nederland:
  - I. België : 'integratie/inburgering' wordt meestal vermoed; hoogstens negatief controle
  - II. Nederland : vermoeden van inburgering behalve bij naturalisatie

TPR-Wisselleerstoel : Vergelijkend nationaliteitsrecht (Nederland - België)

Patrick Wautelet

Verlies van de nationaliteit

- Onderscheid tussen twee (drie) gevallen:
  - I. Afstand
  - II. Onvrijwillig verlies
    1. Waarbij het gedrag van de betrokkene geen rol speelt
    2. Waarbij het gedrag van de betrokkene een rol speelt :
'vervallenverklaring' / '*déchéance*' - > o.a. gevallen van fraude (later behandeld)

Verlies van de nationaliteit

- Verstreckende gevolgen, daarom:
  - I. Verlies kan (in principe) niet tot *staatsloosheid* leiden (uitz. in geval van fraude)
  - II. *Restrictieve* interpretatie van verliesgronden (bv. 'vrijwillige' verwerving van een vreemde nationaliteit) – zie art. 14 lid 3 RN
  - III. Coherentie met verwervingsgronden ('spiegel-effect')

Afstand van nationaliteit

- Mogelijkheid afstand te doen van de Nederlandse *resp.* Belgische nationaliteit : art. 22 § 1, 2° WNB / art. 15, lid 1 sub b Rijkswet Nederlanderschap
- Beperkingen:
  - I. *Slechts voor meerdejarigen (althans in België)*
  - II. *Niet als afstand tot staatsloosheid leidt (art. 62 – 2 Besluit verkrijging en verlies Nederlanderschap / art. 22 § 1, 2° WBN)*

Afstand van nationaliteit

- Geen verplichting om de afstand te *motiveren*
- Geen vereiste dat de betrokkene in het buitenland zou wonen (vgl. art. 8 lid 2 EVN)
- Niet beperkt tot gevallen van verkrijging van B. of N. nationaliteit *ex lege*; ook mogelijk na bijv. naturalisatie

Afstand van nationaliteit

- Wanneer is afstand opportuun ?
  - I. *Ontsnappen aan fiscale/militaire of andere verplichtingen? Of aan een 'slecht' politiek systeem?*
  - II. *Voldoen aan en vreemde afstandseis (bijv. § 29-3 Duitse Staatsangehörigkeitsgesetz)*
  - III. *Afstand van een 'oude' nationaliteit na geslaagde integratie*

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- 'Geruisloos' verlies door lang verblijf in het buitenland (art 22 § 1, 5° WBN / art. 15 lid 1 *sub c* RN)
  - I. Ononderbroken verblijf buiten Nederland / België
    1. België : verblijf buiten België tussen 18 en 28 j. (vaststelling bij hernieuwing paspoort; *quid iuris* indien verblijf van 6 maanden in België op leeftijd van 27 j?)
    2. Nederland : 10 j. tijdens meerdejarigheid (strenger dan B.) *en* niet in EU (milder dan B.)

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- 'Geruisloos' verlies door verlies van banden met N / B :
  - II. Ononderbroken verblijf buiten Nederland / België:

Geen vereiste dat verblijf in het ander land waarvan men de nationaliteit heeft
  - III. Enkel voor meerderjarigen
  - IV. Kan niet tot staatsloosheid leiden

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- 'Geruisloos' verlies door verlies van banden met N / B :
- V. Opmerkelijk verschil : verliesgrond werkt onder Belgisch recht slechts voor Belgen geboren in het buitenland; in Nederland wordt deze vereiste niet gesteld. Waarom? Verliesgrond probeert 'eeuwige' verwerving nationaliteit *ius sanguinis* door te breken. Onder art. 8 WBN wordt al een onderscheid gemaakt naargelang geboorte in B. of niet; art. 3 lid 1 RN maakt geen onderscheid. Vandaar noodzaak om art. 15 RN ook toepasselijk te verklaren op Nederlanders geboren in Nederland.

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- 'Geruisloos' verlies door verlies van banden met N / B :
- v. Andere methode : geen of beperkte overdracht van nationaliteit indien geboorte in het buitenland na enkele generaties. Verschil tussen de 2 methodes : indien nationaliteit wel toegekend wordt en later verloren gaat, grotere mogelijkheid om de nationaliteit te her krijgen.

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- 'Geruisloos' verlies door verlies van banden met N / B :

VI. Geen werking indien :

1. verblijf in het buitenland 'in het belang van de Staat' (België : uitoefening van ambt opgedragen door of door bemiddeling van België *of* personeelslid van Belgische vereniging of vennootschap; Nederland : dienstverband met Nederland of intle organisatie waarvan Nederland lid is)

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- Verlies door minderjarig kind ten gevolge van verlies door ouder van nationaliteit (art. 22 § 1, 3° WBN / art. 16 lid 1 *sub c* RN)
  - I. Verliesgrond speelt alleen voor minderjarigen
  - II. Kan niet leiden tot staatsloosheid
  - III. Verschillende gevallen (zie hierna)

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- Vervallen van een familierechtelijke betrekking (art. 14 lid 4 RN / art. 8 § 4 WBN)
  - I. Indien familierechtelijke betrekking (afstamming) op grond waarvan het kind de nationaliteit verkreeg, vervalt (bv. : ontkenning van vaderschap)
  - II. Uitsluitend voor minderjarigen. Discriminatie tav meerdejarigen? Neen - onderscheid is een manier om de werking van verliesgrond in de tijd te beperken (bepaalde tijdsduur)

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- Vervallen van een familierechtelijke betrekking (art. 14 lid 2 RN / art. 8 § 4 WBN)
  - I. Verschil Nederland - België : in Nederland speelt verliesgrond niet indien leidt tot staatsloosheid (art. 14 lid 4 RN); deze beperking wordt door Belgisch recht niet *expressis verbis* gesteld

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- Vervallen van een familierechtelijke betrekking (art. 14 lid 2 RN / art. 8 § 4 WBN)
  - I. Moeilijkheid : quid indien betrokkene bijv. 14 j. oud is en al jaren in N. of B. verblijft? Oplossing? Verliesgrond beperken tot een bepaalde leeftijd (meerdejarigheid = te laat; 10 j. na verwerving?)

Onvrijwillig verlies : 'gedragsneutrale gevallen'

- Toekenning van vreemde nationaliteit
  - I. België : indien kind geboren in het buitenland uit Belgische ouder staatsloos dreigde te worden en op grond van art. 8 § 3 WBN Belg werd : indien hij/zij vóór 18 j. andere nationaliteit verkrijgt, verlies van de Belgische nationaliteit; toekenning van Belgische nationaliteit was 'precair' (verliesgrond wordt in art. 22 WB niet vermeld!)

Onvrijwillig verlies : op basis van gedrag van betrokkene

- Gedrag van betrokkene is beslissend:
  - I. Fraudegevallen (B . + N.)
  - II. Indiensttreding bij vreemde krijgsmachten in geval van oorlog (art. 15 lid 1 *sub e* RN) / ernstig tekortkomen aan verplichtingen als Belgische burger (art. 23 § 1 lid 2 WBN).

Onvrijwillig verlies : op basis van gedrag van betrokkene

- Gedrag van betrokkene is beslissend:
  - III. Nalaten te voldoen aan afstandseis na naturalisatie (enkel in Nederland : art. 15 lid 1 *sub d* RN)
  - IV. Vrijwillige verwerving van een vreemde nationaliteit (art. 15 lid 1 *sub a* RN - art. 22 § 1-1° WBN (oud) - zie bijeenkomst over bipatridie)

Collectief effect?

- Impact verlies van de nationaliteit op familieleden?
  - I. Bij afstand door een ouder: zowel in B. als in N. treedt automatisch verlies in voor minderjarige kinderen
  - II. Bij vrijwillige verkrijging van een andere nationaliteit door een ouder : verlies onder RN, géén verlies onder WBN

Collectief effect?

- Impact verlies van de nationaliteit op familieleden?
  - I. Bij onvrijwillig verlies door een ouder: verlies in B. en N. voor minderjarig kind wanneer ouder nationaliteit verliest ten gevolge van langdurig verblijf in het buitenland (art. 22 § 1-6° WBN; art. 16 lid 1 *sub d* RN)

Collectief effect?

- Impact verlies van de nationaliteit op familieleden?
  - I. Bij onvrijwillig verlies door een ouder: in geval van verlies door fraude? : geen verlies in Nederland noch in België

Collectief effect?

- Impact verlies van de nationaliteit op familieleden?
  - I. Lijst van gevallen van verlies door kind is langer in Nederland.
Doch art. 16 lid 2 RN : uitzonderingen op verlies, o.a. wanneer kind een eigen band heeft met land van zijn andere nationaliteit
– > op weg naar autonomie van nationaliteit van het kind?

Collectief effect?

- Impact verlies van de nationaliteit op familieleden?
  - I. Evaluatie : in sommige gevallen kan men zich de vraag stellen of verliesgrond niet te ver gaat – hebben minderjarigen geen *autonom* recht op nationaliteit? Quid indien minderjarige 'ingeburgerd' is? Verplichting voor ouders om toelating te vragen aan Rb ('belang van het kind')?

Werking in de tijd

- Vanaf wanneer heeft verlies van de nationaliteit gevolgen?
  - I. In principe alleen voor de toekomst
  - II. Bij 'intrekking' in geval van fraude :
mogelijke terugwerkende kracht

TPR-Wisselleerstoel : Vergelijkend nationaliteitsrecht (Nederland - België)

Patrick Wautelet

Meervoudige nationaliteit

- Onderzoek naar gevallen van meervoudige nationaliteit (nationaal recht én verdragsrechtelijke regelingen – Verdrag van Straatsbrug van 1963 / Protocol 1993)
- Vraagstelling:
  - I. Houding van de 2 Staten tegenover meervoudige nationaliteit – neutraal, afwijzend of gunstig?
  - II. Coherentie van het beleid?
  - III. Opportuniteit van het beleid?

Meervoudige nationaliteit bij toekenning van nationaliteit bij geboorte

- Kind geboren in België resp. Nederland uit Belgische resp. Nederlandse ouder: toekenning van nationaliteit van zodra één ouder de Belgische resp. de Nederlandse nationaliteit heeft (art. 8 WBN - art. 3 lid 1 RWN).
- Meervoudige nationaliteit kan ontstaan door verwerving van de nationaliteit van de andere ouder (of van andere nationaliteit van Belgische resp. Nederlandse ouder) - noodzaak om het nationaliteitsrecht van de andere nationaliteit te raadplegen

Meervoudige nationaliteit bij toekenning van nationaliteit bij geboorte

- Toename van gevallen van meervoudige nationaliteiten doordat huwelijk geen (automatisch) invloed meer heeft op nationaliteit van de vrouw – getrouwde vrouw behoudt eigen nationaliteit én geeft deze nationaliteit door aan kinderen (sedert 1985 in B en N).
- Geen verplichting voor het kind om later afstand te doen van andere nationaliteit

Meervoudige nationaliteit bij toekenning van nationaliteit bij geboorte

- Verliesgrond?
  - I. Geen verliesgrond in België
  - II. Verliesgrond in Nederland : art. 15 lid 1 sub c RWN : verblijf van 10 j. in buitenland (buiten EU) tijdens meerdejarigheid (tenzij verklaring onder art. 15 lid 4 RWN)

Meervoudige nationaliteit bij toekenning van nationaliteit bij geboorte

- Kind geboren in het buitenland uit Belgische *resp.* Nederlandse ouder: toekenning van nationaliteit van zodra één ouder de Belgische *resp.* de Nederlandse nationaliteit heeft (voorbehoud in België : geboorte Belgische ouder in België)
- Meervoudige nationaliteit kan ontstaan door verwerving van de nationaliteit van andere ouder én van lokale nationaliteit
- Geen verplichting voor het kind om later afstand te doen van andere nationaliteit

Meervoudige nationaliteit bij toekenning van nationaliteit bij geboorte

- Verliesgrond:
  - I. België : art. 22 § 1 (5°) WNB : verlies indien van 18 j. tot 28 ononderbroken verblijf in het buitenland (tenzij verklaring)
  - II. Nederland : art. 15 lid 1 sub c RWN : verblijf van 10 j. in buitenland (buiten EU) tijdens meerdejarigheid (tenzij verklaring onder art. 15 lid 4 RWN)

Meervoudige nationaliteit bij toekenning van nationaliteit bij geboorte

- Kind geboren in België resp. Nederland uit buitenlandse ouders : toekenning van nationaliteit van zodra één ouder zelf in België of Nederland geboren is (zgn. '3de generatie' - art. 11 WBN; art. 3 lid 3 RWN).
- Meervoudige nationaliteit kan ontstaan door verwerving van de nationaliteit van andere ouder
- Geen verplichting voor het kind om later afstand te doen van andere nationaliteit

Meervoudige nationaliteit bij toekenning van nationaliteit bij geboorte

- Verliesgrond (onwaarschijnlijk)
  - I. België : geen (art. 22 § 1 (5°) WNB - verlies indien van 18 j. tot 28 ononderbroken verblijf in het buitenland) alleen voor kinderen geboren in buitenland
  - II. Nederland : art. 15 lid 1 sub c RWN : verblijf van 10 j. in buitenland (buiten EU) tijdens meerdejarigheid (tenzij verklaring onder art. 15 lid 4 RWN)

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door optie

- Optie (art. 6 RWN) / verklaring (o.a. art. 12 bis WBN): uit aard zelf open voor vreemdelingen die de Nederlandse resp. Belgische nationaliteit wensen te verwerven.
- Geen verplichting voor betrokkene om afstand te doen van zijn / haar oorspronkelijke nationaliteit - vgl. met afstandseis bij naturalisatie
- Grote toename van aantal gevallen van optie / verklaring : grote toename van gevallen van meervoudige nationaliteit

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door optie

- Nuance : eventueel verlies van oorspronkelijke nationaliteit door vrijwillige verwerving van B of N nationaliteit (noodzaak om vreemd nationaliteitsrecht te raadplegen)
- Impact verliesgronden :
  - I. Geen specifiek verliesgrond in het intern nationaliteitsrecht
  - II. Wel mogelijkheid om nationaliteit te verliezen ingeval van langdurig verblijf in het buitenland (art. 22 § 1 (5°) WNB en art. 15 lid 1 sub c RWN)

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door optie

- Verdragsrechtelijk verliesgrond : art. 1 Verdrag van Straatsburg betreffende beperking van gevallen van meervoudige nationaliteit en betreffende militaire verplichtingen in geval van meervoudige nationaliteit, 6 mei 1963 : automatisch en onvoorwaardelijk verlies van de oorspronkelijke nationaliteit door vrijwillige verwerving van een andere nationaliteit door optie
- Verdrag in werking in Nederland sedert 1985 en in België sedert 1991 (meer dan 25 j. na datum...)

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door optie

- Nederland heeft tevens Protocol van 1993 aanvaard (in werking sedert 1996) : geen verlies van de oorspronkelijke nationaliteit in drie hypothesen:
  - I. Indien vreemdeling in Nederland geboren is en er sedert zijn geboorte verblijft;
  - II. Indien vreemdeling de Nederlandse nationaliteit verwerft na en op basis van huwelijk met Nederlander
  - III. Bij verwerving door vreemde minderjarige van Nederlandse nationaliteit van een van zijn ouders

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door optie

- België heeft recent Hoofdstuk I van het Verdrag opgezegd – onzekerheid over exacte datum van inwerkingtreding van deze opzegging

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door naturalisatie tot Belg / Nederlander

- Naturalisatie (art. 7 e.v. RWN / art. 18 e.v. WBN): uit aard zelf open voor vreemdelingen die de Nederlandse *resp.* Belgische nationaliteit wensen te verwerven.
- Belangrijk onderscheid :
  - I. België : geen verplichting om voor betrokkene om afstand te doen van zijn / haar oorspronkelijke nationaliteit
  - II. Nederland : in principe afstandseis

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door naturalisatie tot Belg / Nederlander

- Nederland : waarom afstandseis bij naturalisatie en niet bij optie? In de twee gevallen doet vreemdeling een bewuste keuze voor Nederlanderschap, hetgeen kan worden beschouwd als impliciete afstand van oorspronkelijke nationaliteit
- Onderscheid kan wellicht worden verklaard doordat de naturalisatieeisen minder zwaar doorwegen dan de voorwaarden voor optie

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door naturalisatie tot Belg / Nederlander

- In de praktijk : verschillend uitgangspunt leidt niet noodzakelijk tot andere resultaten
  - I. België : geen afstandseis, doch mogelijks automatisch verlies van de oorspronkelijke nationaliteit door vrijwillige verwerving van de Belgische nationaliteit (bv. Australië)
  - II. Nederland : talrijke uitzonderingen op afstandseis

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door naturalisatie tot Belg / Nederlander

- Nederland : uitzonderingen op afstandseis (art. 9 § 3 RWN):
  - I. Erkende vluchtelingen
  - II. Buitenlander getrouwd met een Nederlander
  - III. Buitenlander geboren in Nederland
  - IV. Buitenlander met 5 j. hoofdverblijf in Nederland vóór leeftijd van 18 j.
  - V. Onderdaan uit een Staat partij bij het Protocol 1993
  - VI. Praktische onmogelijkheid om afstand te doen

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door naturalisatie tot Belg / Nederlander

- Door toename van aantal uitzonderingen op afstandseis wordt afstandseis in Nederland nog slechts in een minderheid van gevallen toegepast (wellicht minder dan 30 % van de gevallen).

Meervoudige nationaliteit bij vrijwillige verwerving van andere nationaliteit

- Impact vrijwillige verwerving van buitenlandse nationaliteit (vb. : naturalisatie of optie van Belgische echtgenoot) :
  - I. België : tot voor kort verliesgrond; nieuw art. 22 WBN - perikelen rond inwerkingtreding van de nieuwe bepaling (vgl. met afwezigheid van afstandseis bij naturalisatie)
  - II. Nederland : art. 15 lid 1 sub a RWN : verliesgrond

Meervoudige nationaliteit bij vrijwillige verwerving van andere nationaliteit

- Verdrag van Straatsburg 1963 : in beginsel, in de verhoudingen tussen Verdragsstaten, is er automatisch verlies van de oorspronkelijke nationaliteit bij naturalisatie tot onderdaan van een andere Verdragsstaat (art. 1)
- In de praktijk : geen automatische uitwisseling van gegevens tussen Staten (maar controle bij hernieuwing paspoort)
- Verdrag van 1963 : Hoofdstuk I opgezegd door België: Nederland heeft Protocol 1993 geratificeerd

Meervoudige nationaliteit bij verwerving van nationaliteit door naturalisatie

- Wanneer is er 'vrijwillige' verwerving van buitenlandse nationaliteit?

vb. : Nederlander woont in land X; na 15 j. verwerft hij automatisch de nationaliteit van land X, zonder erom te verzoeken, doch kan hij zich daartegen verzetten : geen geval van 'vrijwillige' verwerving

Meervoudige nationaliteit : evaluatie

- Zowel in België als in Nederland is er geen volledige afwijzing van meervoudige nationaliteit; integendeel, in vele gevallen wordt ruimte gelaten voor verwerving van twee nationaliteiten
- Nederland toont zich minder soepel op tav dubbele nationaliteit – vooral met de afstandseis bij naturalisatie
- België : recente evolutie, grotere tolerantie van dubbele nationaliteit

Meervoudige nationaliteit : evaluatie

- Belg wordt Nederlander door optie : geen verlies van de Belgische nationaliteit op grond van WBN (na volledige inwerkintreding van nieuw art. 22 WBN) én geen verplichting opgelegd door RWN om afstand van Belgische nationaliteit te doen
- Belg wordt Nederlander door naturalisatie : geen verlies van de Belgische nationaliteit op grond van WBN (na volledige inwerkintreding van nieuw art. 22 WBN), doch in beginsel afstandseis opgelegd door RWN (maar uitzonderingen)

Meervoudige nationaliteit : evaluatie

- Nederlander wordt Belg door verklaring : in beginsel verlies van de Nederlandse nationaliteit (art. 15 lid 1 sub a RWN), tenzij uitzonderingen van art. 15 lid 2; geen afstandseis opgelegd door Belgische wet; tot de volledige opzegging van Verdrag van 1963 door België verlies krachtens art. 1 Verdrag
- Nederlander wordt Belg door naturalisatie : in beginsel verlies van de Nederlandse nationaliteit (art. 15 lid 1 sub a RWN), tenzij uitzonderingen van art. 15 lid 2; geen afstandseis opgelegd door Belgische wet. Impact verdrag 1963

Meervoudige nationaliteit : evaluatie

- Bezwaren tegen meervoudige nationaliteiten?
  - I. Diplomatieke bescherming? (belangrijk in hypothese van kinderontvoering)
  - II. Dienstplicht? Verdragsrechtelijke oplossing
  - III. Dubbele loyaliteit? Kan men lid zijn van twee clubs?
  - IV. Nationaliteit als aanknoping in het ipr?